

OPONENTSKÝ POSUDEK NA HABILITAČNÍ PRÁCI

podané k řízení na Filozofické fakultě Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici

Název posuzované habilitační práce:

FAKTORY OVPLYVNŮJÚCE REALIZÁCIU ŠPORTOVO-REKREAČNÝCH AKTIVÍT U STREDOŠKOLSKEJ POPULÁCIE VO VYBRANÝCH EURÓPSKYCH KRAJINÁCH

Autor, habilitant: Mgr. Zygmunt Sawicki, PhD., WŠOB Wroclav

Práce předložena v jazyce slovenském.

Technická fakta

Práce je předložena jako habilitační spis, v dokumentech je pod kategorií „*monografie*“? Obsahuje 105 stran čistého textu, 117 zdrojů – ovšem několik autorů je v seznamu zapsáno vícekrát. Text je doplněn přílohou, kterou autor nazval DOTAZNÍK ŠPORTOVÉ A REKREAČNÉ ČINNOSTI ŠKOLSKEJ MLÁDEŽE. Obsahuje 35 otázek. Text není v rozporu s regulami o plagiátorství. Téma je obecně velmi frekventované, originalita práce autora spočívá v šetření ve vymezené konkrétní lokalitě. Pro etapu sběru dat dotazováním je zmíněno dodržení etického konsensu, ale jakýkoliv formulář či vzor dokladu v přílohách chybí.

Text posudku

Práce se zabývá obvyklým tématem, řešeným c Evropě, originální je zaměření na vymezené státy. Práce má klasickou strukturu odborného textu. V úvodu je široce nastíněn záměr vědeckého bádání (str. 18) a v podstatě tento úvode již naznačuje SOUHRN (pokud to vyžaduje publikační manuál UIMB-BB, omlouvám se, ale je to velmi neobvyklé). Teoretická východiska jsou uvedena v 5 subkapitolách souvisejících s tématem. Přes dostatečně široký záběr v orientaci ve zdrojích nejsou uvedeni někteří stěžejní autoři ze středoevropského kontextu, byť z hlediska historie dřívější, v podstatě však zakladatelé (např. Hodaň, Žukowska, ale i Sallis - USA). Závažnější ovšem je, že chybí jakákoliv zmínka či odkaz na celoevropské studie HBSC (Health behaviour in School-aged Children – Cross national Study), opakované v určitých časových odstupech (2010 – 2017 – další je připravovaná v souvislosti po dobu pandemických omezení pohybu a TV). Nejde jen o citování zdroje (HBSC), ale o to, že v podstatě řeší obdobné téma jako habilitant v evropských zemích a jsou užívány jednotné nástroje pro sběr dat, včetně dat o reálném zapojení do pohybových aktivit. Zde narážím také na další zdroje v projektech IPAQ, kde se řeší mimo hlavní záměr – objemy PA, také preference PA a jsou již formulované determinanty či markery..

Téma „školní TV“ je voleno vhodně, dokonce slibně, ovšem autor popisuje obecné přístupy k řešení školní TV v osnovách, resp. kurikulu, ovšem nejsou zde konkrétní údaje vztahující se k daným lokalitám, resp. školám. Tyto údaje nenalézám ani v metodice – popisu zvolených škol, což se pak odráží i v konkretizaci v kapitole VÝSLEDKY.

Cíle habilitační práce jsou povšechné, vágní, cit. str.41 „... uskutočnit výskumné šetrenie a následnú analýzu ....“, dále pak pokračuje záměr: *brát do úvahy, ... analyzovat*. Již z výzkumných otázek a hlavně pak z výsledků lze dedukovat, že šlo jak o popis sloučených výsledků ze všech lokalit, tak i o komparativní studii dle dalších kritérií. Zajímavé je, proč autor volil jak výzkumné otázky, tak hypotézy. U výzkumu kvantitativního by hypotézy postačovaly. Výzkumné otázky (celkem 8) jsou široce formulované, ale lze s nimi souhlasit. U hypotéz postrádám podklad, co autora vedlo či opravňovalo autora k jejich formulaci a jak opět vágně, neurčitě formulované, je potvrdit či vyvrátit. Např.: cit. H2 – *...že chlapci dosiahnu pri výbere športovo - rekreačných aktivít štatisticky významný rozdiel oproti skupine dievčat.*“ V čem? Objemu aktivit, pořadí aktivit?

H3: „Predpokladáme, že environmentálne podmienky respondentov (veľké mesto, malé mesto) zo štatistického hľadiska podstatne diferencujú preferencie voľby miesta pre výber športovo-rekreačných aktivít mládeže v prospech žiakov z veľkých miest“. Ale kritéria veľké – menší mesto jsou v metodice určena rozdílně, viz poznámky ke kapitole metodika.

H4: „Predpokladáme, že vhodný obsah a realizácia predmetu telesná výchova sa štatisticky významne odrazí na kladnom vzťahu k realizácii športovo - rekreačných aktivít probandov.“ Co je chápáno termínem „vhodný obsah“ ? Co je chápáno myšlenkou – kladný vztah k realizácii..., když autor mohl dotazováním zjistit názor, nemohl sledovat jejich realizaci?

Metodika: participantí: dosažení odpovědí u 1.190 žáků je číslo úctyhodné a zaslouží ocenění. Ovšem v části sběr dat a proces je velmi slabá a neúplná. Charakteristika studentské populace je v textu zamlžená, doplnění vizualizací v tabulce by bylo vhodné. Nelze akceptovat, že kritérium pro velká města se u jednotlivých lokalit liší: asi milion, asi 150.000, asi nad 100.tisíc, totéž u vymezení míst menších (15.000 – 7.000). Toto pak znehodnocuje hledisko komparací, tudíž interpretaci výsledků. Chybí zdůvodnění, proč právě dané školy a studenti a ne jiní, jaká byla „pohybová atmosféra“ na zvolených školách (včetně školní TV a nabídky ve škole i mimo školu). A také – jakým způsobem 1.190 respondentů zajistil.

Sběr dat a proces: nejasně formulované, co znamená anketová technika (snad jen pro sběr demografických údajů), jinak autor deklaruje standardizované techniky (dotazník motivace sportovních aktivit – postoje a chování ve vztahu k PA). U těchto standardizovaných dotazníků chybějí verifikační údaje (kdy, na jaké populaci, v jakém jazyce). Chybí také konkrétní proces sběru dat – nestačí informace o sběru dat mezi roky 2014-18 autorem. Jaký jazyk – němčina? Ve všech školách – lokalitách?? V příloze – jedna dotazovací technika s 35 otázkami, to znamená, že je autor včlenil do jednoho dotazovacího materiálu? Autor uvádí vlastní drobné modifikace – které, v čem? Zpracování – uvádí statistické operace, z nichž opět vyplývá, že jde o studii komparativní.

Výsledková část: zpracována systematicky, s promyšlenou strukturou, s doprovodem tabulek či grafů, chybí zdroj (i vlastní). Ovšem výklad je poplatný uvedeným nedostatkům v metodice.

Závěry: autor dedukuje některé výsledky, případně je opakuje. Postrádám jednoznačný návrat k výzkumným otázkám nebo hypotézám.

Závěrečné zhodnocení: autorovi nelze upřít snahu o zpracování tématu, které však mohl zúročit lépe. Nedostatky ve formulaci cílů, především pak v kapitole METODIKA, převažují pozitiva práce.

Závěr: autora práce NENAVRHUJI na udelenie vedecko-pedagogického titulu docent v odbore habilitačného konania „športová humanistika“

Posudek zpracovala:
Prof. Hana Válková, CSc.
Fakulta Sportovních studií , Masarykova Univerzita, Brno

Olomouc, 30.6. 2021